

Selectiebesluit Archeologie Gemeente Eersel

Projectnaam	Vessem, De Flinkert. Gemeente Eersel (NB)
Type onderzoek	IVO-P: proefsleuven, karterende en waarderende fase.
Titel rapport	Vessem, De Flinkert. Gemeente Eersel (NB). Een Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase.
Rapport nummer	Transect-rapport 4465
Versie	1.1
Auteur	N. Groot
Datum	10 maart 2023
Archis OM-nummer	5306986100
Kadastrale nummers	VSM01 - B - 2080, 2081
Document nummer	23.05562
Zaaknummer	Z22000478
Bevoegde overheid	Dr. N. Groot Beleidsmedewerker erfgoed Gemeente Eersel Telefoon: 0497 - 53 13 00

Inleiding

In opdracht van Jonkers Advies heeft Transect b.v. in november 2022 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan De Flinkert te Vessem, gemeente Eersel. De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om vier nieuwe woningen te realiseren. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 2200 m² en is in gebruik als grasland. De nieuwe woningen zullen een oppervlakte hebben van ca. 115 m² (ca. 460 m² in totaal). De funderingen zullen reiken tot circa 60-70 cm beneden maaiveld. Kelders zijn daarbij niet voorzien. Daarnaast zullen een nieuwe ontsluitingsweg en meerdere nutsleidingen in het plangebied worden aangelegd. Deze ontsluitingsweg en nutsleidingen zullen aansluiten op de bestaande infrastructuur bij het parkeerterrein ten noorden van het plangebied. Om het verlies aan infiltratie van hemelwater te compenseren door de bouw, zal de sloot aan de oostgrens van het plangebied iets worden uitgebreid.

Resultaten vooronderzoek

Uit het vooronderzoek (IVO-O) is gebleken dat het plangebied niet op een dekzandrug ligt, maar waarschijnlijk op een Pleistocene terrasafzettingsswelling. In de ondergrond is, direct onder het oud-bouwlanddek, Oud Dekzand aangetroffen. Jong Dekzand is niet aangetroffen. In het plangebied is geen sprake meer van een intact bodemprofiel. Daarom is er geen sprake van een archeologisch intact niveau voor de periode Laat-Paleolithicum - Mesolithicum (vondstspredingen) en is er geen verwachting op archeologische overblijfselen uit deze periode. In de top van het dekzand kunnen wel grondsporen uit de periode Neolithicum - Vroege Middeleeuwen worden verwacht. Tijdens de Late Middeleeuwen - Nieuwe Tijd is het plangebied bedekt met een oud-bouwlanddek. Vanwege het ontbreken van historische bebouwing op kaarten is er voor deze periode een lage verwachting.

Resultaten van het onderzoek

Er werden vier werkputten aangelegd van 15 bij 4 meter (240 m² in totaal). Uit het onderzoek blijkt dat onder een moderne bouwvoor met schroot en af en toe puin en plastic over het algemeen een grondverbeteringslaag aanwezig is. Het betreft met name een donkere vulling hiervan die in werkputten 1, 2 en 3 ook nog aanwezig is op vlakniveau. In werkput 2 is deze laag wat lichter en bevindt zich direct onder de bouwvoor. Onder deze grondverbeteringslaag is overal de natuurlijke ondergrond aanwezig, welke bestaat uit pleistoceen zand, maar vaker uit leem. Er is geen bodem in deze afzettingen meer aanwezig. Zodoende is er alleen sprake van een Cg-horizont.

Tijdens het onderzoek is slechts één spoor aangetroffen. Het betreft een greppel aan de oostzijde van werkput 2. In een profiel boort de grondverbeteringslaag zich deels in deze greppel. De greppel is aldus ouder dan deze laag. Het spoor heeft twee vullingen. Er is een gebruiksvulling, die donker

en humeus is. Daarop ligt een dusdanig lichte vulling dat dit waarschijnlijk de dempingsvulling is. Deze demping wordt afgedekt door de grondverbeteringslaag.

In totaal zijn er zeven vondsten gedaan en allemaal in deze greppel. In opvulling zijn twee fragmenten keramiek aangetroffen. In de gebruiksvulling één fragment keramiek en vier fragmenten keramisch bouw materiaal. Onder het keramiek bevindt zich roodbakkend aardewerk met loodglazuur, twee fragmenten van slibversierde borden. Al het materiaal wordt globaal gedateerd in de 18e eeuw.

Interpretatie.

De Romeinse vindplaats die net ten noordoosten van het plangebied opgegraven is, is niet aangetroffen in het plangebied. Dit kan meerdere oorzaken hebben. Op de sporenkaart van die opgraving is te zien dat de spoorintensiteit richting het plangebied afneemt. Hierdoor is het goed mogelijk dat de vindplaats zich überhaupt niet heeft uitgestrekt tot het huidige plangebied. Een andere optie is dat de vindplaats wel in het plangebied aanwezig geweest is, maar dat deze door latere activiteiten is verdwenen. Voor deze latere activiteiten geeft de bodemopbouw in het plangebied enkele aanwijzingen. In de grondverbeteringslaag zijn verspreid door het plangebied brokken van de voormalige, natuurlijke bodemopbouw aangetroffen. Dit betreffen brokken van A- en B-horizonten. Vanwege de leem in de ondergrond zal het plangebied een slechte afwatering gehad hebben. Maatregelen om deze afwatering te verbeteren hebben bestaan uit het diep omzetten van de bodem, waardoor het water beter opgenomen kon worden in de bodem. Hierbij is de oorspronkelijke podzolbodem verstoord geraakt, getuige de bovengenoemde brokken. Hierna is het terrein waarschijnlijk deels afgevlakt waarbij het maaiveld verlaagd is. Aangezien enkel een Cg-horizont is aangetroffen is tenminste 50-70 cm van de oorspronkelijke bodem verdwenen.

Door de afdekking van de sloot door de grondverbeteringslaag, kunnen deze maatregelen gedateerd worden. De aangetroffen greppel is nog zichtbaar op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832. De demping van deze sloot zal dan ook hierna hebben plaatsgevonden. Gezien het feit dat de grond niet machinaal is omgezet, maar hoogstwaarschijnlijk met de hand, worden deze werkzaamheden in ieder geval vóór de Tweede Wereldoorlog gedateerd.

Aanbevelingen uit onderzoek.

Op basis van het veldonderzoek kan echter geconcludeerd worden dat er geen behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn op de locatie van de nieuw te bouwen woningen. De aangetroffen sloot betreft hoogstwaarschijnlijk een perceleringsgreppel. Anders dan een bewijs van landinrichting biedt de aanwezigheid van deze greppel geen eenduidig archeologisch complextype dat gewaardeerd kan worden. In het onderzoeksgebied is aldus geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen, op basis van de afwezigheid van archeologisch relevante grondsporen en vondstmateriaal. De verwachting van de aanwezigheid van archeologische overblijfselen uit de periode Neolithicum - Vroege Middeleeuwen is getoetst en bijgesteld naar laag. Er wordt daarom geadviseerd dat het plangebied wordt vrijgegeven voor de toekomstige ontwikkelingen.

Selectiebesluit

Met betrekking tot de archeologische waarde van het plangebied, is door het voorliggende archeologisch onderzoek in voldoende mate vastgesteld dat zich naar alle waarschijnlijkheid geen behoudenswaardige archeologische resten bevinden in de bodem van de hier geplande woningen. Derhalve is archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk en kan het gebied worden vrijgegeven voor het aspect archeologie.

Het voorliggende onderzoeksrapport op een punt herzien te worden, namelijk een vraag omtrent de datering van het aardewerk. Dat mag beter onderbouwd worden. De aangepaste definitieve versie mag digitaal naar de gemeente Eersel gezonden worden.

Omdat de aanwezigheid van archeologische resten nooit geheel kunnen worden uitgesloten voor de vrij gegeven delen op basis van het uitgevoerde onderzoek, blijft de meldingsplicht ten aanzien van archeologische vondsten conform de Erfgoedwet gelden. Dit betekent dat, indien er tijdens toekomstige grondwerkzaamheden toch onverwacht archeologische vondsten en structuren worden aangetroffen, men dit zo spoedig mogelijk bij de gemeente Eersel dient te melden (Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 en 5.11).